

Byg Natur og Miljø

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 29-09-2025
Sagsnr.: 24/35989
Dok.løbenr.: 248243/25

Kontakt: Laura Overby
Direkte tlf.: 23278441
E-mail: lov@aabenraa.dk

Landzonetilladelse til etablering af sø

Aabenraa Kommune har modtaget din ansøgning om tilladelse til at etablere en sø på matr.nr. 78a Uge Ejrlav, Uge. Projektets beliggenhed fremgår af bilag 2.

Da det ansøgte medfører en ændret arealanvendelse i landzonen, kræver det en landzonetilladelse fra kommunen i medfør af reglerne i planloven.

Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler hermed landzonetilladelse jf. planlovens § 35¹, til etablering af en sø på op til 600 m².

Vilkår

Landzonetilladelsen meddeles med følgende vilkår:

- Søen etableres med en størrelse på maksimalt 600 m² og en dybde på maksimalt 2 meter.
- Søen tilpasses terrænet med jævnt skrånende bredder og bund med et fald på 1:5 eller fladere.
- Opgravet jord m.m. skal lægges mindst 10 meter fra søen og spredt ud i et jævnt lag på maksimalt 30 cm, eller fjernes helt.
- Søen må ikke have forbindelse til vandløb eller dræn.
- Der må ikke anlægges øer i søen.
- Der må ikke udsættes dyr (herunder andefugle, krebs og fisk) eller planter i søen.
- Der må ikke opsættes redeguse, hegn (dog undtaget kreaturhegn) eller lignende i eller ved søen.
- Hvis der plantes træer omkring søen, skal disse på syd-, øst- og vestsiden plantes i en afstand fra søbredden, der mindst svarer til træernes forventede sluthøjde.
- Hvis der fodres, skal der holdes mindst 10 meters afstand til søen.
- Der etableres en mindst 5 meter bred bræmme omkring søen, hvor jorden ikke må dyrkes, gødes eller sprøjtes.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 572 af 2024-05-29, Planloven.

- Etablering af søen må ikke medføre, at vand får væsentlig ændret afløbsretning (dvs. regnvand o.a. nedbør må ikke i væsentlig grad ledes i en anden retning), eller at der sker uønsket opstuvning af vand på anden mands jord.
- Kommunen skal have besked når arbejdet er afsluttet.

Afgørelsen har været sendt til kommentering ved dig d. 26. september 2025. Der indkom ingen bemærkninger.

Redegørelse

Ansøgning

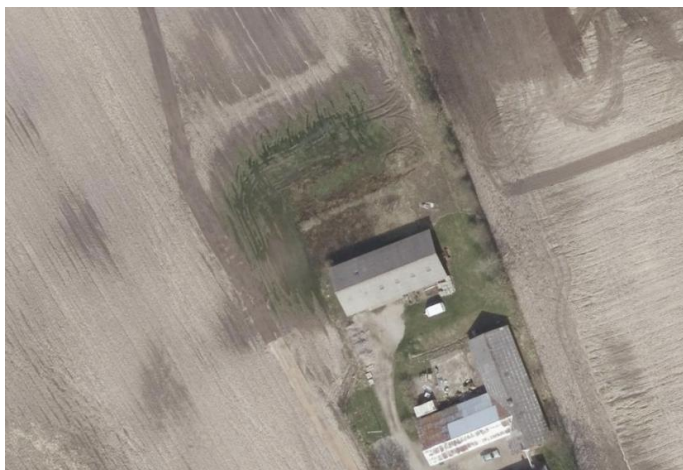
Aabenraa Kommune har den 11. december 2024 modtaget ansøgning om tilladelse til at etablere en sø på ovennævnte matrikel.

Af ansøgningen fremgår det, at søen ønskes etableret i en eksisterende fugtig lavning. Formålet med etableringen er at fremme biodiversiteten, herunder arter som padder, salamandre og guldsmede. Søen etableres med et areal på op til 600 m² og en maksimal dybde på 2 m. Der anlægges svagt skrånende bredder med en hældning på 1:5. Den opgravede jord placeres på matriklen.

Luftfotos

En gennemgang af luftfotos viser, at det område, hvor søen ønskes etableret, delvist ligger i en fugtig marklavning. Den sydligste del af projektområdet har kun periodevis været inddraget i markdrift, men henligger i dag udyrket. Luftfotos indikerer, at området til tider har været for vådt til dyrkning.

Der er flere gange blevet tilført jord til den sydligste del af området, senest i 2020. Ved denne seneste udlægning er jorden ikke blevet udjævnet, og området fremstår derfor i dag med små bakker. Vegetationen er generelt høj og næringspåvirket i det område, hvor der er udlagt jord.

Figur 1. Luftfoto fra 2018. Her fremstår arealet fugtigt, og der ses tydelige kørespor gennem området, hvilket indikerer, at det har været vanskeligt at dyrke.

Figur 2. Luftfoto fra 2020. Her fremgår det at der er blevet udlagt jord i lavningen.

Figur 3. Luftfoto fra 2025 med højdekurver. Her ses, at de små jordbunker ikke er blevet udjævnet og fremstår som små bakker i den sydlige halvdel af projektområdet.

Vurdering

Formålet med planloven er at sikre en sammenhængende planlægning, som forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen og medvirker til at værne om landets natur og miljø. Loven tilsigter bl.a. at skabe og bevare værdifulde landskaber.

Den ansøgte sø ønskes etableret i en eksisterende fugtig lavning, hvor terrænet naturligt danner en egnet afgrænsning. Søen vil derfor fremstå som en naturlig del af landskabet og indgå harmonisk i de omkringliggende omgivelser. Projektet vurderes at bidrage positivt til områdets naturværdi ved at skabe levesteder for planter og dyr tilknyttet småsøer samt styrke den biologiske mangfoldighed. Etableringen af søen vurderes således at være i overensstemmelse med hensynet til landskab og natur i landzonen.

Bilag IV vurdering

I henhold til bestemmelserne om administration af beskyttede dyre- og plantearter efter EF-Habitatdirektivets Bilag IV har skal Aabenraa Kommune vurdere, hvorvidt området er yngle-, raste- eller voksested for disse arter, samt om etablering af søen kan have negativ indflydelse herpå.

Der er ikke registreret bilag IV-arter på arealet, hvor søen ønskes etableret, eller i umiddelbar nærhed heraf. Nærmeste registreringer af bilag IV-arter omfatter:

- Odder, registreret i 2022 ved Aabenråvej, ca. 1 km mod syd.
- Stor vandsalamander, registreret i 2022 i Uge Plantage, ca. 3 km mod sydøst.
- Flere ældre fund af stor vandsalamander, ca. 2,6 km mod nordøst i Uge- og Bolderslev-skov.
- Flere fund af flagermus i 2020, ca. 3,5 km mod nordøst, herunder arterne dværgflagermus, vandflagermus, troldflagermus, sydflagermus, brunflagermus og pipistrelflagermus

Odder findes langs vandløb, søer og kystområder, hvor der er rigelig adgang til føde som fisk, krebsdyr og smådyr. Den bygger bo i huler, under rødder eller i tæt vegetation nær vandet. Den er aktiv hele året og bevæger sig over store afstande i sit territorium, der kan være vandløbsstrækninger på mellem 10-50 km. De yngler i uforstyrrede områder med rørskov eller krat, hvor der er minimal menneskelig aktivitet.

Det nærmeste fund af odder er ved Åbenråvej, der går langs med de mange råstofsøer syd for projektområdet. Kommunen har ikke kendskab, til at odder findes i disse søer, men det kan ikke udelukkes, at arten opholder sig og evt. finder føde i nogle af de gamle råstofsøer, hvor træer og buske har indfundet sig omkring søerne. Kommunen vurderer dog, at søerne ikke er egnede som yngle område, da der mangler rørsump og tilstrækkeligt med skjulesteder. Kommunen har derfor en formodning om, at der er odder nær projektområdet. Etableringen af den ansøgte sø, på en fugtig landbrugsmark, vurderes ikke at kunne påvirke odders yngle og rasteområder. Søen vurderes derimod at kunne bidrage positivt til fødegrundlaget for odder i nærområdet, ved at give bedre forhold for padder og vandlevende insekter.

Stor vandsalamander findes i mange typer vandhuller af forskellige størrelse, men yngler ofte i mindre, solbeskinnede vandhuller med klart vand og god forekomst af vandplanter. De er følsomme over for tilstedeværelse af fisk og guldsmedelarver, som spiser deres yngel samt forurening. Uden for ynglesæson har arten rasteområde på land, som regel i umiddelbar nærhed af ynglevandhullet, gerne i nærhed af skov, hvor der er godt med dødt ved, den kan benytte som skjulested. På land lever den bl.a. af snegle, orme og insekter, og i vand spiser den alt fra dafnier og vandlopper til haletudser.

Den fugtige lavning på landbrugsmarken, hvor søen ønskes etableret, vurderes ikke at udgøre et egnet yngle- eller rasteområde for stor vandsalamander. Etableringen af søen vurderes derimod at kunne bidrage positivt til artens ynglesucces.

Spidssnudet frø foretrækker ligesom stor vandsalamander vandhuller med et stor lysindfald, med lavvandede partier og med god forekomst af vandplanter. De er dog fundet ynglende i mange slags vådområder fra små vandhuller, til store søer samt helt overskyggede ellesumpe til helt lysåbne vandhuller. Uden for yngelsæsonen opholder arten sig ofte tæt på ynglevandhullet og gerne i fugtige områder som enge og moser. Føden består af mindre smådyr såsom edderkopper, biller, fluer, myg og sommerfugle.

Kommunen kender ikke til fund af spidssnudet frø i umiddelbar nærhed af projektområdet. Det vurderes dog, at arten med stor sandsynlighed forekommer i nogle af de omkringliggende småsøer eller i de mange grusgravssøer mod syd. Projektområdet vurderes, ligesom for stor vandsalamander, ikke at udgøre et egnet yngle- eller rasteområde for spidssnudet frø. Etableringen af søen vurderes derimod at kunne bidrage positivt til artens ynglesucces.

Flagermus overvintrer og raster i hulheder i gamle træer, under jorden, i grotter eller under taget i bygninger. Om sommeren opholder de sig mange forskellige steder, men har brug for mørke og beskyttede steder, hvor de kan hvile sig. De orienterer sig og jager ved hjælp af ekkolokalisering. Flagermus jager ofte i nærheden af vandhuller, skove og åbne marker, hvor de kan finde deres føde, som består af insekter som myg, biller og natsværmer, men også edderkopper.

Selv om flagermus ikke er registreret ind for projektområdet, er der ingen tvivl om, at flagermus findes i området, da man ved at områder med en mosaik af husdyrhold, græsningsarealer, levende hegn, småsøer og damme huser mange arter af flagermus. Der er desuden stor sandsynlighed for, at arter som damflagermus, vandflagermus og skimmelflagermus, der ofte jager over søer, forekommer i området på grund af de mange store vandflader fra grusgravssøerne.

Kommunen vurderer, at etableringen af søen med den ansøgte placering ikke vil have en negativ påvirkning på flagermus i området. Tværtimod vil søen skabe endnu et fødesøgningsområde for flere arter af flagermus.

Kommunen vurderer på denne baggrund, at etableringen af søen ikke vil have en negativ påvirkning på de bilag IV-arter, som findes i området, eller som kan forventes at forekomme der.

Kommunen har ingen yderligere registreringer af eller begrundet formodning om, at der er andre bilag IV-arter på stedet eller i umiddelbar tilknytning hertil.

I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ødelæggelse af disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der.

Natura 2000-vurdering

I henhold til bestemmelserne om administration af internationalt beskyttede naturområder, Natura 2000, skal kommunen vurdere, hvorvidt det ansøgte har indvirkning herpå. Nærmeste Natura 2000-delområde er Uge skov som er en del af Natura 2000-området N96 Bolderslev Skov og Uge Skov, der ligger 2 km nordøst fra området, hvor søen ønskes etableret. På udpegningsgrundlaget findes følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 85		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Kildevæld* (7220)
	Bøg på mor med kristtorn (9120)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Stor vandsalamander (1166)	

*Tabel 1. Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.*

Kommunen vurderer ikke, at det ansøgte vil have nogen negativ indvirkning på naturtyperne på udpegningsgrundlaget for H85, da søen med sin lille størrelse ikke vurderes at kunne påvirke afvandingsforholdene inden for Natura 2000-området.

Kommunen vurderer heller ikke, at søen vil have negativ indvirkning på bilag II-arten stor vandsalamander, da arten ikke vurderes at forekomme inden for projektarealet. Se yderligere uddybning i afsnittet om Bilag IV-vurdering.

Kommunen vurderer derfor, at det ansøgte hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil have en væsentlig påvirkning på naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget for det pågældende eller andre Natura 2000-områder.

Kommunen vurderer, at der i denne sag kan meddeles tilladelse, idet;

- (1) terrænændringerne er begrænsede, og søen vurderes at falde naturligt ind i landskabet, da den etableres i en naturlig lavning,
- (2) eksisterende naturværdier på arealet, hvor søen etableres er begrænsede, og
- (3) den biologiske mangfoldighed øges ved etablering af en sø med den pågældende placering.

Lovgrundlag (Hjemmel)

Etablering af søen forudsætter kommunens landzonetilladelse, som er meddelt efter § 35 i Lov om planlægning.

Efter § 35 må der i landzone blandt andet ikke ske ændringer i anvendelsen af ubebyggede arealer uden forudgående tilladelse ved kommunalbestyrelsen.

Klagemulighed og andre bestemmelser

Du kan klage over afgørelsen inden for fire uger fra den er meddelt, dvs. indtil **den 27. oktober 2025**. Afgørelsen kan påklages til Planklagenævnet og betragtes ikke som en-

delig, før klagefristen er slut. Afgørelsen kan påklages af adressaten og en række interesseorganisationer m.fl. Se vedlagt klagevejledning (bilag 1) for mere information. Hvis der klages over afgørelsen, vil kommunen give besked herom.

Du har ret til at søge om aktindsigt.

Landzonetilladelsen meddelt efter PL § 35 bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år efter, at den er meddelt.

Offentliggørelse

Landzonetilladelsen offentliggøres på Aabenraa Kommunes hjemmeside, <https://aabenraa.dk/politik-og-dialog/aktuelle-hoeringer/byggeri-anlaeg-og-landzone> og må ikke udnyttes før klagefristen på 4 uger er udløbet. Se også afsnittet Klagevejledning.

Naboorientering

Ejendommen er beliggende i landzone. I henhold til Planlovens § 35 stk. 4 kan der først meddeles tilladelse, når naboerne er orienteret om ansøgningen, med mindre kommunen vurderer at det ansøgte er af underordnet betydning for naboerne og de øvrige parter.

Der er i forbindelse med behandlingen af denne sag, ikke foretaget naboorientering, da kommunen vurderer at projektet ikke har en væsentlig betydning for andre end de berørte lodsejere.

Anden lovgivning

Såfremt der alligevel ifm. projektet observeres fortidsminder, skal gravearbejdet straks standses og Museum Sønderjylland kontaktes (tlf. 65 37 08 01). Museets anvisninger skal følges.

Hvis der konstateres forurening, f.eks. deponeret affald eller kemikalie- og pesticidaffald, skal forureningen anmeldes til kommunen, jf. Lov om forurennet jord § 71.

Ifølge vandløbslovens §§ 6 og 17 kræves tilladelse fra kommunen, hvis der sker ændringer af dræn, grøfter m.v., eller hvis der sker ændring af vandets naturlige afløb fra høje liggende ejendomme.

Når søen er anlagt, vil der normalt hurtigt udvikle sig et naturligt dyre- og planteliv. Når dette sker, vil søen være beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Det betyder, at der herefter ikke må foretages ændringer af søen uden forudgående dispensation fra Aabenraa Kommune.

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at denne tilladelse ikke friholder dig fra at indhente tilladelser fra andre relevante lovgivninger.

Hvis der er tvivl om noget i denne tilladelse, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Laura Overby
Biolog, Team Natur og GIS
Aabenraa Kommune

Kopi til klageberettigede:

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø; mail@sgav.dk

Slots- og Kulturarvstyrelsen: post@slks.dk

Museum Sønderjylland, Haderslev; planer@msj.dk

Danmarks Naturfredningsforening; dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Aabenraa; dnaabenraa-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening; natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Aabenraa; aabenraa@dof.dk

Friluftsrådet Aabenraa; aabenraa@friluftsradet.dk

Dansk Botanisk Forening; dbf.oestjylland@gmail.com

Bilagsoversigt

Bilag 1 – Klagevejledning

Bilag 2 – Oversigtskort

Bilag 1 – Klagevejledning

I henhold til Planloven kan afgørelser truffet efter § 35, stk. 1 i Lov om planlægning, påklages til Planklagenævnet.

Klageberettigede er

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- lokale foreninger og organisationer som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen. Den sidste klagedag udløber ved kontortids ophør. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives til Planklagenævnet via Klageportalen på www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Aabenraa Kommune i Klageportalen. Ved indgivelse af klage betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Aabenraa Kommune. Hvis kommunen fastholder afgørelsen, sender kommunen klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Planklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune. Kommunen videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på www.naevneneshus.dk.

Kommunens afgørelse kan indbringes for domstolene. Det skal ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt eller offentliggjort.

Bilag 2 – Oversigtskort

Figur 4. Oversigtskort fra ansøgningsmaterialet, der angiver søens ca. placering.